

Beleids- en begrotingstoelichting

SOCIALE ECONOMIE

Begrotingsuitvoering 2024

Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	3
III. SAMENVATTING	5
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	6
1. Transversale, horizontale doelstellingen	6
2. Overkoepelende strategische doelstellingen	6
SD 1: Meer mensen aan het werk	6
SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat	7
SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt	7
V. BELEIDSVELD: SOCIALE ECONOMIE	8
1. ISE ACTIVERING (SOCIALE ECONOMIE)	8
1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	8
1.2. Operationele doelstellingen	8
OD 16: Individueel maatwerk invoeren	8
OD 17: Collectief maatwerk versterken	9
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	11
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	12
2. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT (SOCIALE ECONOMIE)	20
2.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	20
2.2. Operationele doelstellingen	20
OD 18: Sociaal ondernemerschap ondersteunen	20
2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	23
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	24
VI. LIJST MET AFKORTINGEN	29
VII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	31
VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'	32
IX. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	35
X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'	36
XI. BIJLAGE 'ISE-indicatoren'	37

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

In deze beleids- en begrotingstoelichting informeer ik u over de uitvoering van het begrotingsjaar 2024. De nieuwe legislatuur nam een aanvang in het vierde kwartaal van 2024, waardoor deze rapportering in grote mate gaat over maatregelen en initiatieven die nog door mijn voorganger genomen zijn.

In mijn beleidsnota Sociale Economie (2024-2029) beklemtoonde ik al sterk het belang van de sociale economie in het beantwoorden van de arbeidsmarktkrapte en het verhogen van de werkzaamheidsgraad. Met een hogere werkzaamheidsgraad pakken we niet enkel tekorten op de arbeidsmarkt aan, maar betrekken we vooral ook **kwetsbare mensen beter bij de samenleving** en versterken we hun levenskwaliteit. Werk is één van de krachtigste hefboomen om een kwalitatief leven uit te bouwen en we moeten deze hefboom dan ook toegankelijker maken voor kwetsbare mensen en voor personen met een arbeidsbeperking.

Daartoe leg ik volgende klemtonen:

- Bijkomende plaatsen creëren in de sociale economie blijft ontzettend belangrijk om de sector verder te laten groeien en zijn rol ten volle te laten spelen. De voorbije legislatuur werd een **groeipad** van 1.000 klimaatjobs voorzien. Die 1.000 vooropgestelde klimaatjobs zijn – met ingang van 1 januari 2025 – volledig geactiveerd.
- De voorbije legislatuur werd de maatregel **individueel maatwerk** gerealiseerd. Deze ging van start in 2023 en werd verder uitgebouwd in 2024. De succesvolle start geeft aan dat steeds meer werkgevers bereid zijn om talentvolle mensen met een behoefte aan ondersteuning aan te werven of te re-integreren op hun werkvloer. De kansen die individueel maatwerk biedt om mensen via een loonpremie en/of een begeleidingspremie te ondersteunen in een reguliere jobcontext moeten we ten volle verder benutten. Ik zal dus de komende legislatuur nóg meer werkgevers in het reguliere arbeidscircuit trachten te overtuigen om hiermee aan de slag te gaan.
- In 2024 werden een aantal eerste stappen gezet om tot een vlottere indicering en **toeleiding van doelgroepwerknemers** naar jobs te komen, onder andere in de sociale economie. De komende legislatuur is dit een topprioriteit, in samenwerking met de Vlaamse minister van Werk.
- Voorts wil ik de **samenwerking tussen de sociale economie en de reguliere economie versterken**. De sociale economie kan een aantrekkelijk alternatief zijn voor bedrijven die taken uitbesteden aan het buitenland, en samenwerking kan leiden tot belangrijke innovaties. In een aantal sectoren loopt zo'n samenwerking al geolied, maar in andere sectoren liggen nog volop kansen. De sector van de sociale economie kan bovendien – met haar schat aan technische en sociale expertise en goede praktijken – inspirerend zijn voor ondernemingen die in de startblokken staan naar een meer inclusieve manier van werken en hen op sleeptouw nemen. Door hun krachten te bundelen, kunnen beide sectoren elkaar versterken in het creëren van een inclusief en zorgzaam Vlaanderen. Vanuit de overheid ondersteunen we dit steeds in dialoog en binnen het kader van goede sociale relaties.

- Tot slot wil ik ook de **lokale inbedding** van de sociale-economiebedrijven versterken. Maatwerkbedrijven en sociale tewerkstellingsondernemingen vormen immers geen eiland op zich, maar zijn sterk ingebed op lokaal niveau, dicht bij de doelgroep en bij het lokaal sociaal beleid in de steden en gemeenten. Zij spelen een belangrijke rol in het activeren van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en leveren ook lokale, maatschappelijke meerwaarde. Daarom wil ik de banden tussen sociale economie en lokale besturen verder verstevigen.

Door wie moeilijker zijn plaats vindt op de arbeidsmarkt perspectief te bieden, binnen een economie die rekening houdt met inclusie, en met sociale en duurzame aspecten, maken we van Vlaanderen een warme, zorgzame en welvarende plek voor iedereen.

Hilde Crevits

III. SAMENVATTING

PROGRAMMA JE – SOCIALE ECONOMIE

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	131	0	0	717.324	717.452
BA-JR 2024	131	0	0	721.768	734.808
BU 2024	45	0	0	653.583	668.564

U vindt hier een voorafgaande opmerking bij het lezen van deze beleids- en begrotingstoelichting over de realisaties van het jaar 2024:

Op 1 januari 2025 fusioneerde het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) met het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) tot het nieuwe Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie (WEWIS).

Het gelijknamige beleidsdomein WSE ging een jaar eerder al op in het nieuwe beleidsdomein WEWILS.

In voorliggende tekst – die nog handelt over de periode vóór de fusie van het departement – spreken we dus voor 2024 consequent over het departement WSE, maar niet langer over het beleidsdomein WSE.

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale, horizontale doelstellingen

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024

We verwijzen in het bijzonder naar het onderzoek naar de impact van tewerkstelling binnen de werkvormen van sociale economie op armoede en uitsluiting (p.21).

Het Horizontaal Integratie- en gelijke kansenbeleidsplan

We verwijzen naar de inclusieve tewerkstelling i.h.k.v. Individueel Maatwerk en Collectief Maatwerk naar respectievelijk OD 16 Individueel Maatwerk invoeren (p.8) en OD 17 Collectief Maatwerk versterken (p.9).

Het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030

We verwijzen naar de 1.000 klimaatjobs, met name de 1.000 extra VTE's in de sociale circulaire economie (p.9).

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

De volgende drie doelstellingen vormden de strategische doelstellingen van de beleidsnota Werk en Sociale Economie voor de legislatuur 2019-2024.

Twee daarvan hebben betrekking op het beleidsveld Sociale Economie.

SD 1: Meer mensen aan het werk

Binnen deze strategische doelstelling – die in de beleidsnota van 2019 betrekking had op de beleidsvelden Werk en Sociale Economie – streefden we ernaar zoveel mogelijk mensen (her)in te schakelen op de arbeidsmarkt. Het streefdoel bij de start van de legislatuur 2019-2024 was 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen op weg naar een werkzaamheidsgraad van 80%. In het tweede kwartaal (K2) van 2024 klokt Vlaanderen af op 2.970.000 werkenden. Dat is een stijging met 101.700 werkenden ten opzichte van vijf jaar eerder.

Vanuit het beleidsveld sociale economie gaat de aandacht specifiek naar de werkzaamheid van personen met een arbeidsbeperking. Ook daar is er nood aan een hogere werkzaamheidsgraad. In 2023 gaven 580.000 personen oftewel 13,6% van de bevolking tussen 15 en 64 jaar in Vlaanderen aan enige vorm van langdurige hinder te ervaren.¹ Een groot aandeel van hen is alsnog in de mogelijkheid om te participeren op de arbeidsmarkt, maar dit aandeel ligt beduidend lager dan bij de algemene bevolking: de werkzaamheidsgraad van deze doelgroep (personen met hinder) bedroeg 47,3% in vergelijking met de werkzaamheidsgraad van de algemene bevolking die 76,8% bedroeg.² De kloof tussen deze werkzaamheidsgraden bedraagt dan ook een beduidend hoge 29,5 procentpunt. Binnen de EU zien we dat België en Vlaanderen zich bij de lagere middenmoot en dus niet bij de koplopers positioneren.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen (OD) in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder het inhoudelijke structuurelement 'activering' (in het beleidsveld Sociale Economie).

SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat

Deze strategische doelstelling heeft betrekking op de beleidsvelden Werk en Competenties en wordt in deze BBT niet verder besproken.

SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

We streefden binnen deze SD – die in de beleidsnota van 2019 betrekking had op de beleidsvelden Werk en Sociale Economie – naar veerkrachtige ondernemingen die tegelijkertijd inzetten op loopbaanbeleid, de verwerving van noodzakelijke skills, werkplekleren, diversiteit, arbeidsorganisatie en het versterken van de innovatie en werkbaarheid van jobs. Via collectief en individueel maatwerk maken bedrijven werk toegankelijk voor kwetsbare mensen. We merken dat steeds meer ondernemingen zo'n engagement opnemen. De sector van de sociale economie telt intussen meer dan 100 bedrijven die meer dan 23.000 doelgroepwerknemers in collectief maatwerk tewerkstellen. Meer dan 8.000 mensen zijn ook aan de slag in reguliere bedrijven via individueel maatwerk. En bovendien werken heel wat bedrijven samen met sociale economieorganisaties. In de industrie heeft bijvoorbeeld 14,7% van de ondernemingen in Vlaanderen een rechtstreekse link met één of meerdere Vlaamse maatwerkbedrijven. Dit alles illustreert dat heel wat ondernemingen inzetten op de ambitie om kansen te bieden voor kwetsbare personen en tegelijkertijd ook maatschappelijke en economische meerwaarde te realiseren.

---

¹ Bron: De jaarlijkse enquête naar de arbeidskrachten van Statbel (EAK) geeft een beeld over de PMAH-doelgroep op basis van de definitie van het VN-verdrag over de rechten van Personen met een Handicap. De respondenten geven zelf aan of ze tenminste in enige mate en reeds gedurende 6 maanden een bepaalde hinder omwille van handicap, chronische aandoening of ziekte ondervinden die hen belemmert in dagdagelijkse activiteiten.

² De werkzaamheidsgraad wordt gemeten binnen de groep 20- tot 64-jarigen.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstelling in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder het inhoudelijke structuurelement 'duurzame arbeidsmarkt' (in het beleidsveld Sociale Economie).

V. BELEIDSVELD: SOCIALE ECONOMIE

1. ISE ACTIVERING (SOCIALE ECONOMIE)

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Meer mensen aan het werk' (zie hoger³). Binnen het beleidsveld sociale economie gaat het in het bijzonder om personen met een arbeidsbeperking en een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Als indicator verbonden aan deze ISE zijn er twee indicatoren: de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap en de invulling van het contingent. In 2022 was de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap 46,5% en werd 93% van het contingent ingevuld. De werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap steeg in 2023 naar 47,3% en de invulling van het contingent bleef stabiel op 93%. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

1.2. Operationele doelstellingen

OD 16: Individueel maatwerk invoeren⁴

Heel wat kwetsbare mensen hebben nood aan bijkomende ondersteuning en begeleiding op de arbeidsmarkt. Met de in 2023 ingevoerde maatregel Individueel Maatwerk zetten we daarom sterk in op de tewerkstelling van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, ook bij reguliere werkgevers.

- Individueel maatwerk is op 1 juli 2023 in werking getreden. Werkgevers en zelfstandigen kunnen sinds 3 juli 2023 premie(s) bij het Departement WSE aanvragen en werkenden, schoolverlaters en werkzoekenden kunnen sinds die datum een indicering bij VDAB aanvragen. In 2024 werd de maatregel verder uitgebouwd. Het Departement WSE realiseerde zowel een interne als externe rapportering en onderzocht de mogelijkheden van een publieke dataaansluiting. Er werd ook ingezet op de ontwikkeling van een ramingsmodel voor de verwachte uitgaven. De administratie zette daarnaast in 2024 sterk in op het verbeteren van de doorlooptijden bij de indicering naar Individueel Maatwerk.
- Communicatie rond Individueel Maatwerk bleef een prioriteit, zowel richting werkgevers die onder een overgangsmaatregel vallen als naar werkgevers en zelfstandigen die voor het eerst een aanvraag wilden indienen. Naar aanleiding van de resultaten van de campagne 'Pracht van een werkkraacht' werd in het eerste kwartaal een podcast gemaakt in samenwerking met De Tijd. Verder

---

³ SD 1 Meer mensen aan het werk

⁴ Zie ook begroting: JB0-1JEC2HF-WT, p.14 en volgende en JB0-1JEC2HG-WT, p.18 en volgende.

werden alle intermediairs die betrokken waren bij de campagne bevraagd over hun tevredenheid, om eventuele bijkomende mogelijkheden te identificeren.

- Er werd in 2024 onderzocht hoe er voor Individueel Maatwerk een forum voor stakeholders kan worden georganiseerd en hoe de data ook kunnen worden gecommuniceerd naar het brede publiek. Dit wordt verder opgenomen in de nieuwe legislatuur, met de publicatie van open data en de integratie van de maatregel in het dashboard sociale economie.
- Het ondersteunen van aanvullende lokale diensten maakt deel uit van de doelstelling om personen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. De dienstverlening speelt in op de lokale maatschappelijke behoeften die niet of te weinig door het bestaande lokale en reguliere aanbod worden ingevuld, wat kenmerkend is voor diensten van algemeen economisch belang (DAEB) en het uitgangspunt is voor het aanvullend lokaal dienstenaanbod. In het kader van de specifieke overgang van de SINE-middelen van de LDE-ondernemingen naar het beleidskader van de aanvullende lokale diensten (ALD)⁵ worden jaarlijks via een subsidiebesluit de werkingsmiddelen aan de lokale besturen verdeeld. De saldering van de subsidies voor het eerste werkingsjaar (6 maanden) werd na ontvangst van de verantwoording via de BBC-rapporteringstool (zomer 2024) opgestart. Het Departement WSE voorzag ook een modelrapport voor (bijkomende) rapportering.
- De in de regelgeving verankerde tijdelijke overgangsregelingen voor LDE- en MWA-trajecten in zowel Individueel Maatwerk als Collectief Maatwerk werden uitbetaald via voorschotten en kwartaalafrekeningen. Het beheer van deze overgangsregelingen werd verder uitgewerkt naar procedures en opvolgingstools.

OD 17: Collectief maatwerk versterken⁶

Het Vlaamse sociale-economiebeleid is erop gericht om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt – met zowel een groot rendementsverlies als een grote begeleidingsnood – op maat te ondersteunen. Daarbij is het ook belangrijk dat we ervoor zorgen dat wie kan doorstromen ook effectief doorstroomt naar een reguliere job of naar het NEC. Op die manier kunnen we blijvend inzetten op wie de grootste nood heeft aan ondersteuning en begeleiding. Om doorstroom mogelijk te maken zetten we in op een doelgerichtere, vlottere samenwerking tussen de reguliere en de sociale economie.

Groeipad

- De laatste activering in het kader van de 1.000 VTE extra jobs in de sociale circulaire economie (1000 klimaatjobs) die werden toegekend in het kader van het Vlaamse Energie- en Klimaatplan, werd in 2024 voorbereid. Met de toekenning van die laatste 35 VTE zijn de 1.000 vooropgestelde klimaatjobs – met ingang van 1 januari 2025 – volledig geactiveerd, verspreid over 64 maatwerkbedrijven.

Doorstroom in Collectief Maatwerk

---

⁵ Zie ook begroting: JB0-1JEC2HF-WT, luik overgangsbepalingen LDE, p.17.

⁶ Zie ook begroting: JB0-1JEC2HA-WT, p.11.

- Naar aanleiding van de evaluatie van de doorstroomtrajecten die het HIVA uitvoerde⁷, voeren we enkele administratief-technische aanpassingen door. We finaliseerden de optimalisatie-oefening met betrekking tot de **doorstroomtrajecten** waarbij begeleiding meer op maat van de doelgroepwerknemer kan gebeuren. Sinds 1 november 2024 is VDAB verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van deze trajecten. Het departement WEWIS staat nog tot en met juli 2025 in voor de overbruggingsperiode van de doorstroomtrajecten die opgestart werden voor 1 november 2024.
- Met Individueel Maatwerk bieden we een kader om de transities tussen sociale economie en het normaal economisch circuit beter te faciliteren. De terugvalpositie, die met de totstandkoming van Individueel Maatwerk is ingevoerd, is hierin een belangrijke stap.
- De evaluatieopdrachten in het kader van collectief maatwerk werden in 2024 opgestart. De eerste opdracht, waarin de verschillende kerncomponenten van collectief maatwerk werden bevraagd bij stakeholders, werd in het tweede kwartaal van 2024 voltooid. Voor de tweede evaluatieopdracht, die zich richtte op de leefbaarheid van de maatwerkbedrijven, hun structurele financiering en de doeltreffendheid van de maatregel, werd eind 2024 een eerste ontwerpversie van het rapport opgeleverd. De definitieve afronding van deze opdracht is gepland in voorjaar 2025.

VIA-akkoorden en Tripartite akkoorden n.a.v. de harmonisering van het RSZ-stelsel binnen PC 327

- De sociale economie behoort tot het toepassingsgebied van de Vlaamse intersectorale Akkoorden. Met ingang van 2023 werden de afspraken gemaakt in VIA 6 en in het eerste tripartite akkoord grotendeels verankerd in de structurele subsidieregelgeving (organisatieondersteuning). In samenspraak met de sociale partners worden de resterende middelen van VIA 6, VIA 5 en de tripartite akkoorden jaarlijks bezorgd aan de Fondsen voor bestaanszekerheid. De engagementen voor 2024, zoals opgenomen in de VIA-akkoorden (VIA 4,5, 6) en de tripartite akkoorden i.h.k.v. de **gelijkschakeling van de verschillende RSZ-categorieën** op niveau van het sociale zekerheidsrecht van de maatwerkbedrijven, werden uitgevoerd.

Werk- en zorgtrajecten⁸

- Het **decreet werk- en zorgtrajecten is op 1 januari 2024 volledig in werking getreden, de wijziging van de regelgeving werd gebaseerd op verschillende evaluaties**. De uitvoering van de activeringstrajecten was al vanaf 1 juli 2023 gestart op basis van de nieuwe regelgeving. Voor arbeidsmatige activiteiten, zowel in de sociale economie (AMA SE) als in het kader van het welzijns- en gezondheidsbeleid (AMA WVG), is de regelgeving sinds 1 januari 2024 in voege. De wijzigingen aan de regelgeving zijn gebaseerd op verschillende evaluaties. Tot 2029 werd een groeipad uitgetekend voor het aanbod aan werk- en zorgtrajecten.
- Er werd een oproep voor 2024 gelanceerd ter herverdeling van het niet aangewende contingent AMA WSE en de middelen die vanuit het departement Zorg opnieuw ter beschikking zijn gesteld. Er vond ook een provinciale dialoog

⁷ 'Procesevaluatie doorstroom sociale economie', <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/54029>

⁸ Zie ook begroting: JB0-1JEC2HC-WT, p.13.

met de stakeholders plaats, met het oog op een duurzamere invulling van het beschikbare contingent en een blijvend inzetten op activering van personen. Voor deelnemers aan arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie is er de mogelijkheid om gebruik te maken van een tegemoetkoming in de aanpassing van arbeidsgereedschap of -kledij, wanneer dit noodzakelijk is. We zetten ook in op een betere samenwerking tussen initiatieven binnen beide types arbeidsmatige activiteiten (erkend in de Sociale Economie en erkend in Welzijn) van arbeidsmatige activiteiten.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ACTIVERING (SOCIALE ECONOMIE), MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	694.180	697.955	635.306	694.180	696.640	635.442
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	694.180	697.955	635.305	694.180	696.640	635.441

Inhoudelijke toelichting:

Onder het inhoudelijk structuurelement (ISE) 'Activering (Sociale Economie)' bevinden zich de volgende begrotingsartikelen: Collectief Maatwerk (CMW), Arbeidsmatige Activiteiten, Doelgroepvermindering GESCO's sociale werkplaatsen, Individueel Maatwerk (IMW) en Individueel Maatwerk (loonpremie).

Onder paragraaf 1.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het decretaal toegekende budget bij BA 2024 bedraagt 694.180 keuro in VAK en VEK. Dit budget neemt toe tot 697.955 keuro in VAK en 696.640 keuro in VEK. Omwille van de toegekende index uit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) nam het krediet toe ten belope van 8.275 keuro, maar deze opwaartse budgetbeweging werd verminderd met 4.500 keuro VAK en 5.815 keuro VEK door enkele herverdelingen naar het begrotingsartikel Ondersteuningsmaatregelen sociale economie en duurzaam en sociaal ondernemerschap (JB0-1JEC2GA-WT) en één herverdeling naar het begrotingsartikel van de Vlaamse Ondersteuningspremie

(JB0-1JDE2CB-WT). In totaliteit nam het budget toe met 3.775 keuro VAK en 2.460 keuro VEK.

De begrotingsuitvoering bedroeg 635.305 keuro in VAK en 635.441 keuro in VEK. De benuttingsgraad is net iets hoger dan 91,0% van het totale beschikbare krediet. De onderbenutting situeert zich binnen alle maatregelen en wordt in onderstaande toelichting per begrotingsartikel verder geduid.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgaven

JB0-1JEC2HA-WT – COLLECTIEF MAATWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanaf 1 januari 2019 wordt uitvoering gegeven aan het decreet Maatwerk bij collectieve inschakeling van 12 juli 2013. Er wordt ondersteuning geboden voor de inschakeling van mensen met een arbeidsbeperking via maatwerkbedrijven. Er wordt daarbij voldoende aandacht geschonken aan doorstroom waar mogelijk en verantwoord zodat de plaatsen gaan naar mensen die de ondersteuning en begeleiding echt nodig hebben. Doelgroepwerknemers kunnen hierbij doorstromen naar de reguliere economie of naar een reguliere jobcontext.

Op die manier wordt in partnerschap met de reguliere economie niet alleen het jobpotentieel voor deze mensen verhoogd, maar ook doorstroom zorgzaam gefaciliteerd. Dit begrotingsartikel was gelinkt aan de operationele doelstelling 17: 'Collectief maatwerk versterken'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	580.966	588.293	552.289	580.966	586.978	552.157

Inhoudelijke toelichting:

Het decretale krediet voor Collectief Maatwerk bedroeg bij BA 2024 580.966 keuro VAK/VEK. Dit bedrag werd verhoogd met 7.327 keuro VAK/VEK afkomstig uit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijding van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen in april 2024 (6.604 keuro) en januari 2025 (723 keuro). Daarnaast werd het VEK-krediet op dit begrotingsartikel verminderd met 1.315 keuro om tegemoet te komen aan de VEK-behoefte voor de oproep 'Digitale transformatieprojecten voor maatwerkbedrijven'. Deze oproep werd aangerekend op het begrotingsartikel 'Ondersteuningsmaatregelen sociale economie en duurzaam en sociaal ondernemerschap' (JB0-1JEC2GA-WT). Het beschikbare budget op het jaareinde bedroeg 588.293 keuro VAK en 586.978 keuro VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 552.289 keuro VAK of 93,9% van het beschikbare VAK-krediet en 522.157 keuro VEK of 94,1% van het beschikbare VEK-krediet. De VEK-uitvoering is iets lager omwille van een gecreëerde creditnota

i.h.k.v. een saldering van een subsidie voor de uitdovende maatregel SINE plus, waarbij de inkanteling van de omkaderingspersoneelsleden van sociale werkplaatsen in de sociale maribel sneller verliep dan voorzien.

De gerapporteerde uitvoering op dit begrotingsartikel bevat een bedrag van 18.188 keuro VAK/VEK dat op de overlopende rekening werd geboekt. Het gaat onder andere om een raming van de volgende kostencomponenten: afrekening van het derde kwartaal en vierde kwartaal van 2024, de jaarafrekening en een tijdelijke overbrugging voor de doorstroomtrajecten. Aangezien nog niet alle kosten met betrekking tot 2024 bij de jaarafsluiting van boekjaar 2024 zijn gekend, worden in onderstaande toelichting enkel trends/feiten van de eerste drie kwartalen van 2024 besproken.

In de eerste drie kwartalen van 2024 waren er minder VTE's tewerkgesteld dan verwacht. De afname in de tewerkstelling is grotendeels te wijten aan de economisch moeilijke situatie in 2024 die niet alleen de reguliere sector treft maar ook de maatwerkbedrijven die partners zijn van de Vlaamse maakindustrie. Ook de arbeidskrapte die de toeleiding bemoeilijkt, speelt een rol in de mindere invulling.

Naast de mindere tewerkstelling in VTE zorgde de economisch moeilijke situatie tevens voor de aanwezigheid van een hoge economische werkloosheid in de sector, dewelke dadelijk zijn impact geeft op de uit te betalen loonpremies. Het eerste kwartaal van 2024 kende meer dan 148.000 werkloosheidsdagen terwijl ook het tweede kwartaal ondanks een licht herstel nog een hoog aantal werkloosheidsdagen liet optekenen. Het herstel liep verder in het derde kwartaal dat nog steeds 49.397 werkloosheidsdagen kende. Globaal gezien zal 2024 zich markeren als een jaar dat startte met een zeer hoge economische werkloosheid, die doorheen de kwartalen een licht herstel kende maar steeds aanwezig bleef.

JB0-1JEC2HC-WT – ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN IN DE SOCIALE ECONOMIE (AMA SE)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA SE), de opvolger van de maatregel arbeidszorg sinds 1 april 2021, is een vangnet voor mensen die om cognitieve, medische, psychische, psychologische of sociale redenen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen. Deze mensen voeren begeleide activiteiten uit op een werkvloer in de sociale economie, om zo de aansluiting met een werkcontext (opnieuw) te maken. AMA SE-deelnemers behouden tijdens hun traject hun uitkering of leefloon. Ze maken kennis met gestructureerde arbeid in een realistische werkomgeving, maar zonder de druk van een betaalde baan en een arbeidscontract. Er wordt binnen AMA SE maximaal ingezet op het activeren van de deelnemers in functie van doorstroom naar betaald werk, zodra de deelnemer hier klaar voor is.

Deze maatregel was gelinkt aan de operationele doelstelling 17: 'Collectief maatwerk versterken'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	6.005	6.089	4.499	6.005	6.089	4.483

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet bij BA 2024 bedroeg 6.005 keuro VAK/VEK. Doorheen het jaar werden er twee herverdelingen doorgevoerd vanuit de centrale indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) gezien de overschrijding van de spilindex in april 2024 (76 keuro) en januari 2025 (8 keuro). Hierdoor steeg het jaarbudget tot 6.089 keuro VAK/VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 4.499 keuro VAK of 73,9% van het beschikbare VAK-krediet en 4.483 keuro VEK of 73,6% van het beschikbare VEK-krediet. Van dit bedrag werd 576 keuro VAK en 305 keuro VEK ingeschreven op de overlopende rekening aangezien bij deze maatregel de eindafrekening pas in maart van het volgend jaar wordt gemaakt.

Van de 1.680,33 structureel toegekende trajecten op jaarbasis werden er in 2024 binnen contingent 1.207,64 trajecten ingevuld. Dit geeft wat de structurele trajecten betreft een budgettaire invullingspercentage van 71,9% in 2024.

De lagere benutting is te wijten aan de hoge rotatie op deze maatregel en de moeilijke toeleiding gezien de kenmerken van de doelgroep. Er is een groot risico op uitval, zeker bij de opstart van de deelnemers, wat te wijten is aan de kwetsbaarheid van de doelgroep. Tegelijkertijd kon een uitstroom van 31% naar betaald werk worden gerealiseerd. Ondanks de inspanningen van VDAB en de AMA-begeleider(s) om proactief te reageren op een vrijgekomen AMA SE plaats, neemt de invulling van die plaats meer tijd in beslag om een goede match tussen AMA-begeleider en AMA-deelnemer te realiseren. De toeleiding wordt opgevolgd door een werkgroep VDAB-Departement WSE en de maatwerkkoepels.

JB0-1JEC2HE-WT – DOELGROEPVERMINDERING GESCO'S SOCIALE WERKPLAATSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In de federale regelgeving bestond er geen uniform kader voor de maatwerkbedrijven. Op 1 januari 2023 is het federale wetgevingsinitiatief in werking getreden dat de regeling rond sociale zekerheidsbijdragen voor alle maatwerkbedrijven en alle personen met (erkende) arbeidsbeperking tewerkgesteld in een maatwerkbedrijf uniformiseert. In antwoord op de federale wijziging, wijzigde de Vlaamse Regering het besluit tot veralgemening van het stelsel van de gesubsidieerde contractuelen, om op die manier te zorgen voor een verdere harmonisering van de regelgeving voor maatwerkbedrijven. De wijziging, retroactief vanaf 1 januari 2023, schrapt de regelgeving waarbij de doelgroepvermindering voor gesco's voor doelgroepwerknemers in de maatwerkbedrijven kan worden gebruikt. De tweede en laatste stap van de harmonisering werd met andere woorden in 2023 uitgevoerd. De eerste stap werd uitgevoerd in 2022. De maatregel is dus volledig stopgezet.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	111	113	-2.188	111	113	-2.188

Inhoudelijke toelichting:

Gelet op de mogelijkheid dat er nog achterstallen kunnen volgen voor deze stopgezette maatregel, werd er bij BA 2024 111 keuro VAK/VEK voorzien op dit begrotingsartikel. Buiten begrotingsronde nam het krediet toe met 2 keuro afkomstig uit de centrale indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) om de kost van de overschrijding van de spilindex in april 2024 (1 keuro) en januari 2025 (1 keuro) op te vangen. Hierdoor bedroeg het beschikbare krediet 113 keuro VAK/VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg -2.188 keuro VAK/VEK. De definitieve realisatie van het jaar 2023 werd door de federale operator gecommuniceerd na de afsluiting van het boekjaar 2023. Aldus werd deze afrekening aangerekend op het boekjaar 2024. Het ging hierbij om een negatieve afrekening. Er werd met andere woorden in 2023 en voorgaande jaren, gezien er eveneens nog correcties mogelijk zijn op voorgaande jaren, te veel aangerekend. Deze situatie wordt nu rechtgezet.

JB0-1JEC2HF-WT – INDIVIDUEEL MAATWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten bestemd voor de uitvoering van het nieuwe beleidskader voor de maatregel Individueel Maatwerk, specifiek voor de begeleidingspremie, evenals de middelen voor de tijdelijke en noodzakelijke overgangsmaatregelen zoals vastgelegd in het decreet en het uitvoeringsbesluit m.b.t. Individueel Maatwerk.

Deze maatregel is gelinkt aan de operationele doelstelling 16: 'Individueel maatwerk invoeren'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	56.427	54.579	35.043	56.427	54.579	35.327

Inhoudelijke toelichting:

De maatregel begeleiding binnen IMW is een nieuwe maatregel die zijn krediet ontleent aan de geleidelijke uitdoof van de ingekantelde maatregelen SINE, LDE en MWA en pas in 2028 na afloop van alle overgangsmaatregelen op volle kruissnelheid zal komen.

Het decretale krediet bedroeg bij BA 2024 56.427 keuro VAK/VEK. Dit bedrag werd verhoogd met 152 keuro VAK/VEK afkomstig uit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijding van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen in april 2024 (137 keuro) en januari 2025 (15 keuro). Daarnaast werd er vanuit dit begrotingsartikel 2.000 keuro VAK en 2.000 keuro VEK herverdeeld naar het begrotingsartikel Ondersteuningsmaatregelen sociale economie en duurzaam en sociaal ondernemerschap (JB0-1JEC2GA-WT). Deze

middelen hadden tot doeleinde: de financiering van de herkansingsoproep van de Digibanken (2.000 keuro VAK) met het oog op het verkleinen van de digitale uitsluiting, een herverdeling naar het Agentschap Overheidspersoneel mogelijk maken (1.331 keuro VEK) en de vereffening van enkele ondersteuningsmaatregelen sociale economie (669 keuro VEK). Het beschikbare budget, na uitvoering van bovenstaande herverdelingen, bedroeg 54.579 keuro VAK/VEK.

De begrotingsuitvoering bedroeg 35.043 keuro VAK of 64,2% van het beschikbare krediet en 35.327 keuro VEK of 64,7% van het beschikbare krediet. Hieronder geven we meer in detail weer welke uitgaven er in 2024 gebeurden op dit begrotingsartikel. Het minimale VAK/VEK-verschil in uitvoering wordt tekstueel toegelicht.

De grootste onderbenutting, 28 procentpunt van de globale onderbenutting van nagenoeg 36%, werd gerealiseerd op het voorziene krediet op de overgangsmaatregel SINE-activeringsuitkering dewelke uitgevoerd wordt door de federale operator RVA.

De door deze operator (RVA) aangerekende bedragen zijn veel lager dan geraamd en voorzien door het departement WSE. De voorziene raming van 18.865 keuro werd geacht noodzakelijk te zijn voor de SINE-gerechtigden, die na stopzetting van de SINE-LDE en SINE-collectief maatwerk, in de uitdoof van de SINE-maatregel, voorzien tot eind juni 2025, zouden kunnen opgenomen worden.

De aanrekening van de federale operator RSZ die de RSZ-kortingen van dezelfde groep van personen opgenomen in de uitdoofmaatregel betreft, volgt - zo blijkt eind 2024 - wel de door het departement WSE te verwachten kredietbehoefte. De aanrekening oversteeg hier wel het budget. Gezien de voorlopige afrekening van RSZ en de definitieve afrekening van RVA niet tijdig werden aangeleverd door de federale operatoren om nog op 2024 geboekt te worden, bemoeilijkt dit de verklaring van de onderbenutting/hogere benutting bij RVA/RSZ. De finale afrekening 2024 zal duidelijk maken wat de uiteindelijke realisatie voor 2024 is. Het departement WSE heeft in het verleden al aan de beide federale operatoren (RVA/RSZ) gevraagd om meer accuraat te ramen en definitieve afrekeningen tijdiger op te leveren aan het departement WSE.

Ook het benodigd budget op de begeleidingspremie was wat lager dan verwacht. De eerder beperkte startende groei van de maatregel kan worden verklaard door enerzijds de nog groeiende bekendheid van de maatregel bij de ondernemingen, toeleiders en personen met een arbeidsbeperking, anderzijds door de doorlooptijden bij indiceringstrajecten door VDAB en partners.

Begeleidingspremie (3.602 keuro VAK)

In 2024 gebeurden de afrekeningen voor het derde en vierde kwartaal van 2023 (middelen voorzien via overlopende rekening 2023) en het eerste en tweede kwartaal van 2024. Voor het derde en vierde kwartaal 2024 werd een raming gemaakt op basis van de beperkt gekende data van de voorbije periode ten bedrage van 2.580 keuro. Deze middelen werden opgenomen op de overlopende rekening.

Inkanteling van LDE organisaties (-161 keuro VAK/VEK)

Op dit begrotingsartikel werden de LDE VIA subsidies (VIA 4, VIA 5 en VIA 6) aangerekend voor 2023. Voor kwartaal 3 en 4 van 2023 werd 1.462 keuro geraamd op de overlopende rekeningen 2023. Uiteindelijk werd er in 2024 1.301 keuro effectief aangerekend. Bij de start van IMW zijn er ook ex-LDE organisaties overgestapt naar collectief maatwerk waardoor hun recht op LDE-VIA vervalt en zij een VIA subsidie ontvangen onder de maatregel CMW. Hierdoor werden er minder effectief toegekende VIA-subsidies ingeschreven dan de geraamde voorzieningen op de overlopende rekening.

Overgangsbepalingen LDE (24.016 VAK en 24.300 keuro VEK)

Voor de overgangsmaatregel LDE werd voor de vier kwartalen van 2024 13.664 keuro aangerekend. Deze aanrekening betreft een volledige aanrekening voor de eerste drie kwartalen van 2024 en een aanrekening van 85% van de geraamde overgangsvergoeding voor het vierde kwartaal.

Bijkomend werd 15% van de geraamde vergoeding voor het vierde kwartaal, zijnde 495 keuro opgenomen als kredietbehoefte op de overlopende rekening. In deze overlopende rekening werd tevens in uitvoering van de afspraken zoals verankerd in de vierde, vijfde en zesde VIA akkoord een geraamd bedrag van 660 keuro opgenomen. Globaal betreft de overlopende rekening 1.155 keuro.

Op dit begrotingsartikel wordt tevens uitvoering gegeven aan een kader voor aanvullende financiering ten aanzien van publieke en private lokale tewerkstellingsinitiatieven die personen met een arbeidsbeperking, zoals bepaald in het decreet, inschakelen en tewerkstellen met het oog op het aanbieden van aanvullende lokale /Vlaamse diensten. Een bedrag van 9.197 keuro VAK/VEK werd hiervoor aangerekend.

Bij de verdeling van de middelen conform het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2023 ter ondersteuning van het aanvullend lokaal dienstenaanbod dreigden enkele lokale besturen minder middelen te ontvangen waardoor ze de tewerkstelling de dato 30 juni 2023 niet zouden kunnen waarborgen. Om de tewerkstelling van de doelgroepmedewerkers niet in het gedrang te brengen werd in 2023, 573 keuro vastgelegd voor het behoud van de tewerkstelling van de LDE-SINE werknemers tot 2026. In 2024 geeft dat een VEK aanrekening van 284 keuro.

Overgangsbepalingen Maatwerkafdelingen (1.388 keuro VAK/VEK)

De maatwerkafdelingen werd de mogelijkheid geboden om de overstap te maken naar ofwel het kader van individueel maatwerk, ofwel het kader van collectief maatwerk. De trajecten waar gekozen werd om deze te laten doorlopen tot de einddatum of tot de persoon uit dienst gaat, vertegenwoordigen in 2024 een bedrag van 1.388 keuro VAK/VEK.

SINE-maatregel (RVA: 3.426 keuro VAK/VEK en RSZ: 2.772 keuro VAK/VEK)

De algemene regel voor SINE-werknemers, die in het decreet staat verankerd, is dat zij kunnen blijven genieten van de SINE-voordelen tot 2 jaar na de inwerkingtreding van de maatregel IMW. De totale uitgave voor de SINE-werknemers werd geboekt voor een bedrag van 6.198 keuro waarvan 3.426 keuro RVA-premies en 2.772 keuro RSZ-kortingen. Het bedrag van de uitgaven 2024 (met uitzondering van de overlopende rekening) komt overeen met de inhoudingen die door de RVA en RSZ werden aangerekend. De voorlopige RSZ-afrekening voor 2024 was niet tijdig beschikbaar om nog op 2024 geboekt te worden. De finale afrekening voor 2024 is nog in opmaak. De finale afrekening van RVA was evenmin tijdig beschikbaar. Aan de beide federale operatoren (RVA / RSZ) zal nogmaals gevraagd worden om de finale afrekeningen in de toekomst tijdiger aan het departement WEWIS aan te leveren.

JB0-1JEC2HG-WT – IMW - LOONPREMIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten die ter beschikking worden gesteld voor de loonpremie binnen de maatregel Individueel Maatwerk. De loonpremie Individueel Maatwerk is een voortzetting van de uitdovende VOP-premie. Het budget voor deze maatregel moet dan ook worden gelezen in combinatie met het voorziene budget op de uitdovende VOP-maatregel. Gezien de relatief recente opstart van de maatregel en de hierdoor beperkte beschikbare data, werden de kredieten voor de IMW-loonpremie geraamd op basis van de eerdere VOP-kredietbehoefte. Op dit geraamde krediet werd een percentage van nieuwe en evaluatiedossiers overgezet naar deze maatregel. In het uitgavendecreet is voorzien dat gezien beide maatregelen met elkaar verbonden zijn, een onderlinge herverdeling van middelen mogelijk is tijdens het jaar (art.59,§2 van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024)

Deze maatregel was rechtstreeks gekoppeld aan operationele doelstelling 16 'Individueel maatwerk invoeren'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	50.671	48.881	45.663	50.671	48.881	45.663

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2024 toegekende decretaal krediet bedroeg 50.671 keuro VAK/VEK.

Tijdens het jaar werd er 710 keuro extra budget aan het begrotingsartikel toegekend vanuit de centrale indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijding van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen in april 2024 (640 keuro) en januari 2025 (70 keuro).

Daarbovenop werd eind 2024 een kredietherverdeling van 2.500 keuro in VAK en VEK doorgevoerd naar het begrotingsartikel van de Vlaamse Ondersteuningspremie (JB0-1JDE2CB-WT). Het aantal dossiers dat nog onder de VOP-maatregel geressorteed blijft, bleek hoger te zijn dan initieel geraamd.

Het beschikbare krediet na bovenstaande herverdelingen bedroeg 48.881 keuro VAK/VEK.

De totale uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg in 2024 45.663 keuro VAK/VEK of 93,4% van het beschikbare krediet. Van dit bedrag werd 30.305 keuro VAK/VEK ingeschreven op de overlopende rekening. Het gaat om een raming van de kost voor de afrekening van het derde en vierde kwartaal van 2024, die gelet op het gebruik van de authentieke DmfA loondata pas in de vierde maand na afloop van een kwartaal kan worden gefinaliseerd. Aangezien nog niet alle kosten met betrekking tot 2024 bij de jaarafsluiting van boekjaar 2024 zijn gekend, wordt in onderstaande toelichting op basis van het aantal goedgekeurde dossiers een trend weergegeven.

In 2024 werden 5.022 aanvragen voor IMW goedgekeurd bij 2.564 bedrijven. Een vergelijking met de VOP-maatregel is eind 2024 eerder voorbarig en nog te moeilijk, toch lijkt 2024 – ondanks de nog groeiende bekendheid van de maatregel en de doorlooptijden bij indicering door VDAB en partners –, de vergelijking met het jaar 2021 te kunnen doorstaan. 2021 was het laatste jaar waarin de uitdovende VOP-maatregel nog geen impact ondervond van de (kennis van) de hervorming van de maatregel en de toekomstige integratie in de nieuwe maatregel individueel maatwerk.

2. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT (SOCIALE ECONOMIE)

2.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt' (zie hoger⁹).

Als indicator verbonden aan deze ISE voegen we de indicatoren rond leefbaarheid van Collectief Maatwerkbedrijven toe. In 2020 behaalden 81% van de collectieve maatwerkbedrijven een positief resultaat inzake rendabiliteit, 88% hadden een voldoende liquiditeit, en 84% hadden een voldoende solvabiliteit. We streven naar een stabilisering of versterking van deze leefbaarheidsindicatoren. In 2023 zagen we een kleine daling van de solvabiliteit, maar bleven de twee andere indicatoren redelijk stabiel: In 2023 behaalden 80% van de collectieve maatwerkbedrijven een positief resultaat inzake rendabiliteit, 88% hadden een voldoende liquiditeit, en

---

⁹ SD 3 Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

77% hadden een voldoende solvabiliteit. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

2.2. Operationele doelstellingen

OD 18: Sociaal ondernemerschap ondersteunen¹⁰

We laten meer ruimte voor ondernemerschap in de sociale economie. We moedigen maatwerkbedrijven aan om zelf nieuwe activiteiten te ontplooiën en zich economisch te versterken, zodat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen.

We bouwen actief aan bruggen tussen ondernemers, maatwerkbedrijven en sociale ondernemers zodat meer bedrijven ondernemen met oog voor hun maatschappelijke impact en verantwoordelijkheid.

We helpen ondernemingen om een meer duurzame weg in te slaan.

- In 2024 landde het regelgevende proces tot **actualisatie van het ondersteuningsdecreet sociale economie en MVO**. Het vernieuwde decreet biedt een kader voor ondersteuning van de sociale economie en MVO in Vlaanderen, en – conform de afspraken bij de overgangsbepalingen van de regelgeving individueel maatwerk – een basiskader voor de aanvullende lokale diensten.
- Via sociaal ondernemerschap worden vernieuwende **antwoorden gezocht op nieuwe maatschappelijke uitdagingen**. Daarnaast wordt ingezet op samenwerkingen met sociale economie-ondernemingen.
  - Een hernieuwde versie van de oproep voor startende sociale ondernemers kende succes, mede door de instroom vanuit de begeleidingstrajecten StartSOON. Bijkomend werden nieuwe oproepen gelanceerd, waaronder de eenmalige oproep voor digitale transformatieprojecten in de sociale economie.
  - In 2024 liepen de strategische transformatieprojecten, de oproep voor opleidingssteun aan maatwerkers, en de samenwerkingsprojecten tussen sociale economie-ondernemingen en zorginstellingen af. Andere acties – zoals de begeleidingstrajecten voor startende sociale ondernemers (StartSOON), de verdieping van de communicatiestrategie met het oog op de zichtbaarheid van de sociale economie, en projecten uit de oproep rond de circulaire hubs – liepen door in 2024.
  - Een trendstudie naar de tewerkstellings- en ondernemingskansen voor sociale economie in strategische duurzaamheidssectoren werd in 2024 voorbereid en wordt in 2025 gelanceerd.
  - Het onderzoek naar de impact van tewerkstelling binnen de werkvormen van sociale economie op armoede en uitsluiting werd in 2023 opgeleverd. In 2024 werd een webinar georganiseerd om de resultaten van dit onderzoek breder te verspreiden.
  - We brachten goede voorbeelden en onze expertise naar voren tijdens de acties van het Europese Voorzitterschap (conferentie inzake sociale economie, 12 en 13 februari 2024 in Luik). De conferentie bracht Europese en Vlaamse ondernemers, stakeholders, beleidsmakers en andere deskundigen samen. Ze gaf inspiratie om verder te bouwen aan de groene en digitale transitie, én aan een meer inclusieve arbeidsmarkt. Ze toonde mooi aan hoe onze sociale economie-sector hier vandaag al een essentiële bijdrage aan levert en hoe ze dit zal blijven doen.

---

¹⁰ Zie ook begroting: JB0-1JEC2GA-WT, p.24 en volgende.

- In het kader van de **lokale regierol sociale economie en werk** voerden 39 regisseurs hun vooropgestelde acties (overeenkomstig de in 2023 goedgekeurde dossiers) uit in 2024. In samenwerking met VVSG worden de regisseurs (en andere partners) op regelmatige basis voor ervaringsuitwisseling, intervisie en kennisopbouw samengebracht in leernetwerken. VVSG ontvangt hiervoor een facultatieve subsidie van WEWIS. In 2024 werd tevens een online bevraging en hieraan gekoppelde gespreksronde met de lokale regisseurs sociale economie en werk georganiseerd door departement WSE. In het verlengde van de regiewerking, werd ook de tweede oproep van het Lokaal Activeringspact gelanceerd en toegewezen.
- In het kader van het Ondersteuningsdecreet is begeleiding en coaching voorzien via een **activiteitencoöperatie** (samenwerking VDAB - Departement WSE). Binnen een activiteitencoöperatie kunnen (langdurig) werkzoekenden in een gestructureerde, veilige omgeving een ondernemersproject in de realiteit ontwikkelen en testen om een duidelijke visie op de economische levensvatbaarheid van het project te krijgen.
- Met onze **MVO-activiteiten** ondersteunden we bedrijven om met MVO aan de slag te gaan rond hun maatschappelijke impact. We zochten daarbij afstemming met andere beleidsdomeinen en -programma's om reguliere bedrijven en intermediairen, lokale besturen, sociale ondernemers, kennisinstellingen en maatwerkbedrijven hierbij te ondersteunen.
  - We werkten hiervoor onder andere samen met VLAIO rond het ontwikkelen van een instrument waarmee we de duurzaamheid bij bedrijven in Vlaanderen kunnen screenen, in het kader van subsidieverlening.
  - We zetten in op het begeleiden van organisaties tijdens hun verduurzamingstraject. Daartoe bood MVO Vlaanderen workshops en ondersteuning bij het werken met de Sustatool. In de loop van 2024 werd een nieuwe versie van de Sustatool opgeleverd, die gebruiksvriendelijker en meer op maat inzetbaar is. Deze tool zal in 2025 bij het brede publiek en ondernemers gepromoot worden. Het Departement WSE werkte ook mee aan de duurzaamheidsbenchmark van het departement Omgeving om zo de screening, de benchmark en de Sustatool maximaal op elkaar af te stemmen. Dit project werd verbreed naar de private sector en intermediairen, om een tool voor ondernemers te ontwikkelen.
  - Ook werd vanuit MVO deelgenomen aan de werkzaamheden van de impactstudie rond de EU-duurzaamheidswetgeving.
  - Via 'Koploper Live' konden sectororganisaties, bedrijfsorganisaties of intermediairen in 2024 gebruik maken van een aanbod aan masterclasses en workshops rond duurzaam ondernemen, en werd ook een CSRD-helppdesk opgestart.
  - Er werd ook een dienstverlener aangeduid om het eerstelijnsaanbod van MVO Vlaanderen te beheren en uit te dragen in 2025.
  - Verder zetten we in 2024 verder in op het sensibiliseren en informeren van organisaties rond duurzaam ondernemen via de vernieuwde website www.mvovlaanderen.be die in februari online kwam. We trachtten het bereik ook nog te vergroten via allerlei communicatieacties en -campagnes op LinkedIn, via podcasts, video's en artikels.
  - Een opdracht rond Duurzaamheidsstorytelling binnen bedrijven werd uitgevoerd om bij werknemers (binnen een organisatie) draagvlak te creëren voor impactvolle beslissingen.
- In 2024 werden de onderhandelingen afgerond voor de hernieuwde beheersovereenkomst van het **Sociaal Investeringsfonds (SIFO)**, opgericht in de schoot van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV). Het beheer van

dit fonds wordt geregeld via de samenwerkingsovereenkomst tussen PMV en het Vlaamse Gewest. Het fonds voorziet financiële middelen via de erkende sociale financiers ten bate van sociale economiebedrijven in het Vlaams Gewest aan voordelige tarieven, onder de vorm van gunstige leningen. Daarnaast zijn investeringen vanuit het fonds in sociale impactfondsen mogelijk. De hernieuwde overeenkomst is op 1 januari 2025 van start gegaan.

- We ondersteunen de groei van **Trividend cv**, het Vlaams Participatiefonds voor de sociale economie, en zetten in op wederzijdse kruisbestuiving met het ondersteuningsaanbod voor sociale economie-ondernemingen en de mogelijkheden die het geactualiseerde ondersteuningsdecreet biedt. Mede door enkele exits en de grotere groei in de portefeuille was 2024 een goed jaar voor Trividend cv.
- In het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht, gefinancierd door het Europese RRF, worden lokale partnerschappen ondersteund die tot doel hebben om het risico te verminderen op digitale uitsluiting bij volwassen personen met een digitale achterstand of met een risico op digitale achterstand.¹¹ Deze partnerschappen worden als '**digibanken**' verenigd met een gezamenlijke doelgerichte strategie. Digibanken helpen het risico op digitale uitsluiting bij kwetsbare groepen te verkleinen via drie doelstellingen:
  - gelijke toegang tot digitale technologie door het voorwaardelijk beschikbaar stellen van laptops, schermen en andere hardware (bijvoorbeeld via een uitleendienst),
  - via opleiding en kennisdeling digitale vaardigheden versterken, zowel persoonlijke vaardigheden als technische vaardigheden (bijvoorbeeld het herstel van IT-materiaal), en
  - via begeleiding zorgen voor een verbeterde digitale toegang tot essentiële diensten (bijvoorbeeld digitale dienstverlening vanuit de Vlaamse overheid, tax-on-web, ...).

Er zijn eind 2024 in Vlaanderen 53 digibanken actief, die meer dan 200 gemeenten dekken. 2024 was het laatste jaar van de eerste projectperiode. Alle projecten dienden hun tussentijdse rapportering in, en de resultaten op het terrein zijn overwegend positief naar effectief bereik van digitaal kwetsbare personen en verduurzaming. Steeds meer dienstverleners vinden hun weg naar de digibanken, waardoor zij op lokaal niveau een vaste waarde worden wat betreft dienstverlening naar de burger toe. Eind 2024 werden 53 projecten verlengd. Hiermee wordt een opstap naar verduurzaming geboden, en een hefboom om digibanken in het lokale e-inclusiebeleid op te nemen. De digibanken raken steeds meer gekend bij burgers en beleid. Deze evolutie werd versterkt door een herhaling van de communicatiecampagne, met een sterke lokale focus. In 2024 liep het lerende netwerk digibanken af en werd de impactstudie verder verfijnd.

2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DUURZAME ARBEIDSMARKT (SOCIALE ECONOMIE), MVG excl. DAB

(duizend euro)		
	VAK 2024	VEK 2024

¹¹ Deze actie kadert binnen het RRF.

2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	18.144	18.813	18.278	18.272	33.168	33.122
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	5.000	5.000	0	5.000	5.000	0
Totaal	23.144	23.813	18.278	23.272	38.168	33.122

Inhoudelijke toelichting:

Onder het ISE 'Duurzame Arbeidsmarkt (Sociale Economie)' bevinden zich langs uitgavenzijde 2 begrotingsartikelen:

- Het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor de ondersteuningsmaatregelen Sociale Economie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (in uitvoering van het Ondersteuningsdecreet).
- Daarnaast bestaat er een PA-artikel voor het verstrekken van leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen.

Onder paragraaf 2.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het decretaal toegekende krediet 2024 voor ISE 'Duurzame arbeidsmarkt (Sociale Economie)' bedroeg 23.144 keuro VAK en 23.272 keuro VEK.

Er werden doorheen het jaar enkele herverdelingen doorgevoerd waardoor het beschikbare VAK-krediet toenam met 669 keuro en het beschikbare VEK-krediet met 14.896 keuro.

Het beschikbare budget voor 2024 bedraagt hierdoor 23.813 keuro VAK en 38.168 keuro VEK.

De herverdelingen hadden betrekking op het begrotingsartikel 'ondersteuningsmaatregelen sociale economie en duurzaam en sociaal ondernemerschap'.

Zowel aan VAK- als aan VEK-zijde werd 2.000 keuro herverdeeld voor de bijkomende oproep Digibanken. Het budget werd verminderd met 1.331 keuro VAK met het oog op een gedeeltelijke aanwending voor het Lokaal Activeringspact. Daarnaast werd aan de VEK-zijde, 12.912 VEK-middelen herverdeeld vanuit de Relance-provisie. Nadien vond een tweede VEK-herverdeling plaats van 1.315 keuro.

De totale uitvoering van de maatregelen onder het ISE 'Duurzame arbeidsmarkt (Sociale Economie)' bedroeg 18.278 keuro VAK of 76,8% van het beschikbare VAK-krediet en 33.122 keuro VEK of 86,8% van het beschikbare VEK-krediet.

De VAK- en VEK-onderbenutting is vooral te wijten aan het PA-artikel, aangezien er in 2024 geen aanvragen voor leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen werden ontvangen.

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

JB0-9JECAGA-OW – ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN SOCIALE ECONOMIE EN DUURZAAM EN SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de ontvangsten en vorderingen m.b.t. subsidies in het kader van ondersteuningsbeleid sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	131	0	0
BA-JR 2024	131	0	0
BU 2024	45	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Bij BO24 werden er ontvangsten verwacht voor de oproepen 'Innovatie' (27 keuro), 'Starters in sociaal ondernemerschap' (11 keuro) en de oproep lokale regierol SE en Werk (17 keuro).

Aansluitend werd geopteerd om de geraamde ontvangst van 131 keuro te behouden zoals vorige begrotingsronde omdat nog enkele initiatieven nog niet werden uitgerold.

In realiteit bedroeg de oproep 'Innovatie' 18 keuro aan terugvorderingen en werden er geen terugvorderingen voor de oproep 'Starters in sociaal ondernemerschap' opgemaakt. Voor de lokale regierol SE en Werk werd een totaal aan 22 keuro terugvorderingen geregistreerd. De overige 5 keuro bedroeg vorderingen i.v.m. de afrekening van de subsidie 'Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie'. De uitvoering ligt met andere woorden lager dan het ingeschreven bedrag.

Uitgaven

JB0-1JEC2GA-WT – ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN SOCIALE ECONOMIE EN DUURZAAM EN SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor het ondersteunen van het ondernemerschap op vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). De ondersteuning gebeurt zowel op het niveau van de individuele onderneming als collectief voor de gehele sector. Het decreet van 17 februari 2012 vormt hiertoe de grondslag. Dit begrotingsartikel was gelinkt aan de operationele doelstelling 18: 'Sociaal ondernemerschap ondersteunen'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	18.144	18.813	18.278	18.272	33.168	33.122

Inhoudelijke toelichting:

Het totaal beschikbaar krediet bij BA 2024 bedroeg 18.144 keuro VAK en 18.272 keuro VEK.

In 2024 werden verscheidene herverdelingen doorgevoerd waardoor het beschikbaar krediet toenam met 669 keuro VAK en 14.896 keuro VEK.

Het ging daarbij om twee VAK-kredietherschikkingen waarvan één toekomende en één vertrekkende.

De VEK-toename was de resultante van verschillende kredietherverdelingen.

- Vanuit de Relanceprovisie werden herverdelingen uitgevoerd ten behoeve van 12.912 keuro voor de projecten VV 127 en VV 016.
- Vanuit het ISE activering sociale economie werd er 1.984 keuro herschikt voor de vereffening van enkele ondersteuningsmaatregelen (oproepen/subsidies)

De VAK-uitvoering bedroeg 18.278 keuro (oftewel 97,2% realisatiegraad). Hoofdzakelijk volgende beleidsinitiatieven werden in 2024 gefinancierd:

- Tweede oproep Lokaal Activeringspact (8.516 keuro)
- Regierol lokale sociale economie en werk (3.000 keuro)
- Bijkomende oproep 'Digibanken' (2.768 keuro)
- Diverse initiatieven ter ondersteuning van de sociale economie (2.462 keuro)
- Oproepen 'Innovatie in de sociale economie' en 'Sociaal ondernemen – starters' (421 keuro)
- Dienstencontracten in het kader van maatschappelijk verantwoordelijk ondernemen (238 keuro)

De VEK-uitvoering bedroeg 33.122 keuro (oftewel 99,9% realisatiegraad). Hoofdzakelijk onderstaande beleidsinitiatieven van 2024 en engagementen uit het verleden werden gefinancierd:

- Relanceprojecten (12.904 keuro): oproep 'Digibanken' (12.237 keuro) en oproep 'opleidingssteun aan maatwerkbedrijven ingevolge Covid-19' (667 keuro)
- Oproepen Lokaal Activeringspact (7.131 keuro): 6.421 keuro voor de 1e oproep (gestart in 2023) en 710 keuro voor de 2e oproep (gestart in 2024)
- Regierol lokale sociale economie en werk (3.000 keuro)

Diverse initiatieven ter ondersteuning van de sociale economie (6.566 keuro).

JB0-1JEC2GB-PA – HET VERSTREKKEN VAN LENINGEN IN HET KADER VAN DE SOCIALE ECONOMIE EN HET DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het begrotingsjaar 2024 was er een krediet ter beschikking voor leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen.

De kapitaalaflossingen van de leningen komen terecht op het begrotingsartikel JB0-9JECAGB-OP. De renteontvangsten komen toe op het begrotingsartikel JB0-9JECAGA-OW.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	5.000	5.000	0	5.000	5.000	0

Inhoudelijke toelichting:

Het decretale budget 2024 bedroeg 5.000 keuro VAK/VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 0 keuro. Er werden geen aanvragen voor leningen ontvangen.

VI. LIJST MET AFKORTINGEN

AHAD	Alle Hens Aan Dek
ALD	Aanvullende lokale diensten
AMA	Arbeidsmatige activiteiten
AO	Algemene Ontvangsten
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBC	Beleids- en beheerscyclus (instrument voor het plannen, uitvoeren en evalueren van het beleid van de Vlaamse lokale besturen)
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DAEB	Diensten van algemeen economisch belang
(D)WSE	(Departement) Werk en Sociale Economie
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
HIVA	Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
LDE	Lokale Diensteneconomie
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
MWA	Maatwerkafdeling
NEC	Normaal Economisch Circuit
OD	Operationele doelstelling
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen

PR	Provisies (ESR-aggregaat)
RRF	Recovery and Resilience Facility
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SE	Sociale economie
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIFO	Sociaal Investeringsfonds
SINE	Sociale Inschakelingseconomie
TO	Toegewezen ontvangsten
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIA	Vlaamse Intersectorale akkoorden
VLAIO	Agentschap Innoveren & Ondernemen
VVSG	Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten
WT	Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
WEWIS	(Departement) Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie
WEWILS	Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

VII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Departement Werk en Sociale Economie

1. Decreten

22 maart 2024. - Decreet over de ondersteuning van sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen (1) - BS 29 april 2024

2. Besluiten Vlaamse Regering

23 februari 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen en het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling- BS 05 april 2024

5 juli 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 45, 68 en 78 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling – BS 22 juli 2024

6 september 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 22 maart 2024 over de ondersteuning van sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen, wat betreft de erkenning van socialetewerkstellingsondernemingen BS 04 oktober 2024

25 oktober 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling, wat betreft de werkondersteunende maatregelen en de tijdelijke vergoedingsregeling – BS 08 november 2024

VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

Voorstel van resolutie over de kansen voor de werkgelegenheidsconferentie met de Federale Regering en sociale partners om een werkzaamheidsgraad van 80 procent te behalen

van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Alessia Claes, Loes Vandromme en Philippe Muyters

234 (2019-2020) NR. 1

Aangenomen in plenaire vergadering van 14 juli 2021

Dit voorstel van resolutie omvat veel aspecten van het beleid op vlak van werk en sociale economie, en is dus thema-overschrijdend binnen de BBT-structuur.

Deze resolutie kwam er naar aanleiding van de interfederale werkgelegenheidsconferentie van 7-8 september 2021. Ter voorbereiding daarvan heeft de Vlaamse regering de conceptnota 'Elk talent telt' goedgekeurd. Hierin worden 29 voorstellen gedaan die ook met de sociale partners in het kader van de SERV werden afgetoetst.

In opvolging van deze werkgelegenheidsconferentie werd er een IMC knelpuntberoepen georganiseerd. De vorige Vlaamse regering heeft in het kader daarvan 19 concrete voorstellen geformuleerd. Deze werden op 12 december 2021 bekrachtigd door het VESOC.

In uitvoering hiervan werd er tevens beslist tot de oprichting van het interfederaal platform knelpuntberoepen waarin de regio's en de federale overheid concrete afspraken hieromtrent kunnen maken op een asymmetrische wijze.

Mijn voorganger heeft hierover op periodieke wijze een stand van zaken gegeven ten aanzien van de Commissie Economie, Werk, Sociale economie, Wetenschap en Innovatie evenals in de plenaire vergadering in het Vlaams Parlement. Aanvullend kan hierbij tevens verwezen worden naar diens antwoorden op de schriftelijke vragen 244, 293, 316 en 725.

Een aantal topics vanuit deze resolutie werden reeds besproken en behandeld binnen het interfederaal platform. Zo wordt momenteel door de federale overheid een juridisch kader uitgewerkt voor een meer activerende aanpak rond tijdelijke werkloosheid conform de inhoudelijke accenten aangereikt door het interfederaal platform, in overeenstemming met de competentieversterkende benadering die wij vanuit Vlaanderen willen verbinden aan tijdelijke werkloosheid. Daarnaast is ook reeds afgesproken om het interfederaal platform de opdracht te geven om de regio's een sterkere rol te laten spelen bij het initiëren van vrijwilligerswerk als hefboom voor inschakeling op de arbeidsmarkt. Ook de dossiers inzake beschikbaarheid en vrijstellingenbeleid staan hierbinnen nog steeds uitdrukkelijk op de agenda. Het interfederaal platform heeft ook reeds geadviseerd inzake outplacement en het interregionaal samenwerkingswerkingsakkoord van 2005.

Op vraag van mijn voorganger was op de interministeriële conferentie van 21 maart 2022 daarnaast ook afgesproken om de regionale overheidsdiensten te consulteren bij de uitwerking van een aantal beleidsintenties uit de federale arbeidsdeal. Het gaat daarbij in het kader van het meer activerend maken van het ontslagrecht (o.a. art. 39ter wet arbeidsovereenkomsten) met name om de invulling van de zogenaamde transitietrajecten, alsook de cumulatie van het volgen van opleidingen met het behoud van een werkloosheidsuitkering. Een nieuwe federale regelgeving is hierrond in voege getreden op 1 januari 2023.

Er wordt dus wel degelijk al een zekere vooruitgang geboekt op het vlak van de concrete invulling van een asymmetrisch arbeidsmarktbeleid binnen het kader van het interfederaal platform.

Maar ook daarbuiten zijn reeds de nodige stappen gezet. Een doorbraak op het vlak van asymmetrisch arbeidsmarktbeleid is er met name ook in het kader van de re-integratie van personen met een erkenning arbeidsongeschiktheid gekomen. Samen met de vorige federale minister van Sociale Zaken werd er immers een protocolakkoord ondertekend over de re-integratie van personen met een erkenning arbeidsongeschiktheid. Zo hebben RIZIV en VDAB op 21 december 2022 hun raamovereenkomst vernieuwd, zodat personen die erkend zijn als arbeidsongeschikt en die vrijwillig stappen naar werk willen zetten, kunnen begeleid worden. Voor 2023 lag de doelstelling op 10.000 personen, en op 12.000 personen in 2024. Naast de inspanning om het aantal trajecten te verhogen, worden ook inspanningen geleverd om deze trajecten sneller op te starten, waardoor de resultaten op vlak van werk hoger kunnen zijn. VDAB streeft ernaar om de uitstroom naar werk stapsgewijs te verhogen van 30% naar 40%.

Ook inzake de harmonisering van de RSZ-stelsels bij de beschutte en sociale werkplaatsen zijn concrete resultaten behaald, waarbij na de eerder al gerealiseerde harmonisering op ondernemingsniveau in een eerste fase, ondertussen ook de tweede fase, met name de harmonisering op vlak van de doelgroepwerknemers, gerealiseerd is.

Daarnaast is ondertussen ook de gevraagde simulatietool inzake de financiële impact van werk op de uitkering operationeel.

Een interfederale werkgroep bereidt momenteel tevens een voorstel van samenwerkingsakkoord rond de data-uitwisseling voor.

Met de vorige federale minister van Armoedebestrijding werd ook bekeken hoe we vanuit Vlaanderen betrokken kunnen worden bij de opvolging van de wijziging aan de regelgeving. Vanaf 1 januari 2024 besloot de federale regering immers om de combinatie van een inkomensvervangende tegemoetkoming met arbeidsinkomsten te vergemakkelijken voor wie terug aan de slag gaat na minstens twee jaar inactiviteit. Op deze manier wordt een drempel weggewerkt voor deze doelgroep, waar vanuit de dienstverlening van VDAB en partners kan op ingespeeld worden. Deze wijziging aan de federale regelgeving kwam in de plaats van het eerdere voornemen om een experiment/pilootproject op te zetten om personen met een inkomensvervangende tegemoetkoming die dit wensen te begeleiden en te bemiddelen naar betaald werk.

Uiteraard zal ik aan de kar blijven trekken om binnen het bestaande institutionele kader nog bijkomende juridische of operationele mogelijkheden te creëren op federaal niveau ten behoeve van het activeringsbeleid in Vlaanderen. De concrete vragen in deze resolutie blijven daarbij richtinggevend.

Hierbij verwijs ik ook naar het federale regeerakkoord en de beleidsintenties van de federale ministers van Werk en van Sociale Zaken evenals naar de mogelijkheid tot asymmetrisch beleid die deze genereren. Deze werden reeds toegelicht, zowel door departement WEWIS als door VDAB, op de hoorzitting van 26 maart 2025 in de commissie Werk. Ik denk hierbij meer concreet aan o.a. de federale plannen inzake de beperking van de werkloosheid in de tijd, de bepaling van de beschikbaarheid, het uitdoofscenario voor SWT, de re-integratie van langdurig zieken en de impact van de geplande pensioenhervorming. Ik zal dan ook het nodige doen om hierin verdere stappen te kunnen zetten.

Voorstel van resolutie over een Vlaams sociaal-economisch relanceplan na de coronacrisis

van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Maaïke De Vreese, Kurt Vanryckeghem en Andries Gryffroy
352 (2019-2020) nr. 1

Aangenomen in de plenaire vergadering van 10 juni 2020.

Voor een stand van zaken aangaande deze resolutie kan ik zowel verwijzen naar het antwoord inzake het 'Voorstel van resolutie over de kansen voor de werkgelegenheidsconferentie met de Federale Regering en sociale partners om een werkzaamheidsgraad van 80 procent te behalen' hierboven als naar de antwoorden van mijn voorganger op de schriftelijke vragen 244, 293, 316 en 725.

Voorstel van resolutie over arbeidsmatige activiteiten

van Loes Vandromme, Alessia Claes, Maurits Vande Reyde, Axel Ronse, Robrecht Bothuyne en Maaïke De Vreese
2135 (2023-2024) nr. 1

Aangenomen in de plenaire vergadering van 9 mei 2024.

Deze resolutie is beleidsdomeinoverschrijdend. Vanuit de bevoegdheden Werk, Sociale Economie, Welzijn en Volksgezondheid wordt vorm gegeven aan het aanbod van werk- en zorgtrajecten voor personen die om cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, niet meer of nog niet betaald aan de slag kunnen. Binnen het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 hebben we het engagement genomen om deze werk- en zorgtrajecten te versterken.

IX. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

nvt

**X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK
HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'**

nvt

XI. BIJLAGE 'ISE-indicatoren'

ISE Activering (Sociale economie)

INDICATOR	Werkzaamheidsgraad PMAH
MEEST RECENTE METING (CIJFER VOOR BBT BU 2024)	47,3% (meest recente jaarcijfer 2023: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkzaamheidsgraad)
STREEFWAARDE	Kwalitatieve streefwaarde: stijging
DEFINITIE EN RELEVANTIE	De werkzaamheidsgraad PMAH stemt overeen met het aandeel werkenden binnen de groep personen met een arbeidshandicap op beroepsactieve leeftijd. Het is een beleidsindicator en outcome-indicator, wat wil zeggen dat niet alleen de beleidsmaatregelen binnen deze ISE maar ook andere omgevingseffecten een invloed hebben op deze indicator. We streven met het beleid naar een verhoging van deze waarde.
BRON EN BEREKENINGSWIJZE	De indicator wordt jaarlijks gemeten via de EAK (enquête naar de arbeidskrachten) survey, uitgevoerd door Statbel. Meer info over deze bron: https://statbel.fgov.be/nl/enquete/enquete-naar-de-arbeidskrachten-eak Men berekent de totale werkzaamheidsgraad als het aandeel van de werkende mensen (voltijds of deeltijds) binnen het totaal van de bevolking van 20 tot en met 64 jaar (de arbeidspopulatie), en dit voor de PMAH-groep. Personen met een arbeidshandicap (PMAH) worden gedefinieerd als mensen die in de survey aangeven dat ze in hun dagelijkse activiteiten – op het werk of daarbuiten – in beperkte of erge mate hinder ondervinden door een handicap, aandoening of ziekte, en dit als minstens zes maanden lang. Het gaat om een indicator die wordt gepubliceerd door Statistiek Vlaanderen. Meer informatie is te vinden in de metadata hier: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkzaamheidsgraad/metadata-werkzaamheidsgraad
MEETFREQUENTIE	Jaarlijks

INDICATOR	Invulling contingent
MEEST RECENTE METING (CIJFER VOOR BBT BU 2024)	93% (meest recente jaarcijfer handelt over 2023)
STREEFWAARDE	Kwalitatieve streefwaarde: zoveel als mogelijk de 100% benaderend, wetende dat 100% invulling onmogelijk is o.a. door rotatiebewegingen die openstaande vacatures als gevolg hebben, ontslag,...
DEFINITIE EN RELEVANTIE	De invulling van het contingent van collectief maatwerk (CMW) geeft aan welk aandeel van de 'gesloten enveloppe' van CMW wordt ingevuld. We sporen de maatwerkbedrijven aan het contingent zo veel als mogelijk te benutten om zo veel mogelijk doelgroepwerknemers te activeren via de maatregel CMW. Het is een outputindicator, die de invulling van het contingent meet en inzicht biedt in de benutting van het krediet. De invulling wordt gemeten binnen contingent/budget. Een Maatwerkbedrijf is weliswaar vrij om meer doelgroepwerknemers in dienst te nemen, maar deze worden dan niet opgenomen binnen het contingent van CMW.
BRON EN BEREKENINGSWIJZE	Eigen departementale cijfers inzake CMW worden hiervoor gebruikt. Openbare CMW-cijfers worden via het open dataplatform van het departement WEWIS gepubliceerd: Home — Open Dataportaal WEWIS De invulling van het contingent geeft het aantal VTE's weer dat tewerkgesteld wordt binnen CMW als doelgroepwerknemer (met afstand tot de arbeidsmarkt) ten aanzien van het aantal toegekende plaatsen binnen CMW (contingent). In 2023 ging het gespreid over de vier kwartalen over de ratio van 76.476,81 tewerkgestelde VTE's tegenover het toegekende contingent van 82.456,46.
MEETFREQUENTIE	jaarlijks

ISE Duurzame Arbeidsmarkt (Sociale economie)

INDICATOR	Leefbaarheid CMW ondernemingen
MEEST RECENTE METING (CIJFER VOOR BBT BU 2024)	• 80% CMW-bedrijven positief resultaat rendabiliteit • 88% CMW-bedrijven voldoende liquiditeit • 77% CMW-bedrijven voldoende solvabiliteit De meest recente jaarcijfers handelen over het boekjaar 2023: https://consult.cbso.nbb.be/
STREEFWAARDE	Kwalitatieve streefwaarde: zo veel mogelijk CMW-ondernemingen met een positief geëvalueerde leefbaarheid
DEFINITIE EN RELEVANTIE	De leefbaarheid van CMW-ondernemingen wordt opgevolgd via drie economische indicatoren: - De <i>rendabiliteit</i> geeft weer hoeveel winst een bedrijf per geïnvesteerde euro maakt. Winst stelt ondernemingen in staat om te blijven investeren, te blijven produceren en de tewerkstelling te blijven garanderen. Het bedrijfsresultaat hoort positief te zijn. Een negatief resultaat houdt risico's in voor de financiële duurzaamheid van de onderneming. - De <i>liquiditeit</i> geeft aan in welke mate aan kortlopende schulden voldaan kan worden met de vlottende activa die binnen een termijn van één jaar kunnen worden omgezet in kasmiddelen, zonder rekening te houden met de voorraad. Het geeft dus aan of een onderneming op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. - De <i>solvabiliteit</i> geeft aan in welke mate de onderneming wordt gefinancierd met eigen vermogen en financieel autonoom kan handelen. Het eigen vermogen vormt daarbij de financiële buffer voor eventuele risico's die kunnen optreden. Het geeft dus aan of een onderneming op lange termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Omdat er valabele redenen kunnen zijn om in een bepaald jaar minder goed te scoren op één van die drie indicatoren, monitoren we het geheel van deze drie indicatoren. Dat geeft een betrouwbaarder beeld van de gezondheid van CMW-ondernemingen, die hen in staat moet stellen om een duurzame tewerkstelling van de doelgroepwerknemers mogelijk te maken. Het is een beleidsindicator en outcome-indicator, wat wil zeggen dat niet alleen de beleidsmaatregelen binnen deze ISE maar ook andere omgevingseffecten een invloed hebben op deze indicatoren.
BRON EN BEREKENINGSWIJZE	De cijfers van de jaarrekeningen worden gepubliceerd door de Nationale Bank van België (https://consult.cbso.nbb.be/). De data worden geanalyseerd door het departement om te komen tot deze indicatoren. - De <i>rendabiliteit</i> – ofwel winstgevendheid – wordt berekend als de totale bedrijfsopbrengsten minus de totale bedrijfskosten, alsook de financiële en uitzonderlijke opbrengsten minus de financiële en uitzonderlijke kosten.

	Aangezien CMW-ondernemingen een andere finaliteit hebben, wordt hier het aandeel ondernemingen bekeken dat winstgevend is, zonder daarbij een minimum aan winst te definiëren. De indicator geeft het aandeel rendabele of winstgevende CMW-ondernemingen weer. - De <i>liquiditeit</i> wordt gemeten via een Quick Ratio (acid test ratio). Dit is de ratio tussen de vorderingen kleiner dan één jaar en de geldbeleggingen en liquide middelen aan de ene kant, en het vreemd vermogen op korte termijn aan de andere kant. Deze ratio geeft aan in welke mate aan de kortlopende schulden (van max. 1 jaar) kan voldaan worden met de vlottende activa die normaal gezien binnen een termijn van één jaar zullen worden omgezet in kasmiddelen, zonder rekening te houden met de voorraad. Indien deze meer dan 1 is, wordt ze voldoende geacht. De indicator geeft het aandeel CMW-ondernemingen weer met een Quick Ratio groter of gelijk aan 1. - De <i>solvabiliteit</i> wordt gemeten via de solvabiliteitsratio, zijnde de ratio tussen de eigen middelen en het totaal vermogen (balanstotaal). Deze ratio geeft aan in welke mate de onderneming wordt gefinancierd met eigen fondsen/eigen vermogen en dus financieel onafhankelijk is. Het eigen vermogen vormt de financiële buffer voor het opvangen van risico's. Indien deze meer dan 40% is, wordt ze voldoende geacht. De indicator geeft het aandeel CMW-ondernemingen weer met een solvabiliteitsratio hoger dan 40%.
MEETFREQUENTIE	jaarlijks

